



ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
27 octombře st. v.
8 novembre st. n.

Ese in fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada, principala 375 a.

Nr. 43.

ANUL XXVII.
1891.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

De eri și de ađi.

Si-mi perd privirea 'n larga zare,
Să-i caut gândirii un repaos :
Poveste mitică îmi pare
Al gândurilor mele chaos !

Fără răgaz răsar in minte
Icône dulci din vremi sdrobite
Si ve privesc așa cuminte,
Simțirilor nemai simțite,

Ce spuneți voi? Am suflet rece,
In piept mi-e inima 'mpetrită
Și ele trec, povestea trece,
E liniște deseversită.

Și-atunci privirea-mi se întorce
La dulcea dragoste de ađi ;
O lacrimă uitarea-mi storce. . . .
Tu lacrimă să nu mai cađi!

Lucreția Suciu.

I l é n a.

— Novelă. —

Si ađi e încă tot frumos și in deplină putere bătrânul Mitruț. Pletele-i albe și lăsate pe umeri și spate, te atrag cu dragoste; iar fața-i blândă, având pe buze un suris pururea vial, te face să simpatizezi cu el, indată la prima întâlnire. Vorba-i naturală și dulce te copleşce, așa cât fără să șci, te afli indemnat să stai cu el de-a poveștile; iar ascultându-l, cu greu îți vine să-l intrerumpi.

Dacă ore-cine se oprește la casa lui, mai cu sémă in decursul verei și al tómnai, își ține de datorie ca să-și omenescă óspele cu ceva mâncare séu cu ceva bėutură, și să-i arete grădina casei cu care-i place a se lăuda mult inaintea vindicilor — după cum ăice dănsul.

Ce e drept, și are grădina frumósă și mare bătrânul Mitruț, unde găsește omul tot felul de oltoui cu celea mai frumóse și mai gustuóse fructe.

Sunt ađi trecuți ăcece ani, de când la invitarea unui nepot al acestui bătrân și, in societate cu alți prieteni, mi-am petrecut in casa lui. Cu ácéta ocasiune i-am admirat grădina, dar mai mult m'am in-veselit de povestirile lui.

Până atunci nu avui ocasiune a-l cunósce; atunci inse, veđendu-l singur, l'am intrebat de soție și de copii, de și bine șcieam eu din gura prietenului meu istoria vieții lui, pe care de curiositate voiam a o auđi chiar din gura lui.

— Ei, dragul moșului, se vede că nu me cunoșci!? Ca să șci, eu n'am soție. Sunt numai logodit — dar mirésa-mi e măritată — ăise bătrânul cu multă voie bună.

— Și, pentru ce nu te-ai căsătorit, moșule? îl întrebarăm cu toții — cu curiositate prefăcută — chiar pe când intram in grădina-i frumósă și umbrósă.

— Veniți colo sub umbra nucului celui mare, și am să ve povestesc din fir in păr cauza necăsătorie mele.

Povestind unele și altele, ne aședarăm sub umbra nucului unde incepú bestrânul a ne enará următorul episod din vieța lui.

Eram tiner și frumos. Chiar venisem din cătănie, unde am fost servit șese ani. Inainte de a veni din cătănie — dar in anul acela, s'a întâmplat că muri tatăl meu. Mama-mi eră veduvă.

Ce să fac? Mama mea, nămurile mele, nu-mi dau nici albă nici negră numai să me căsătoresc.

Mai cu sémă-mi eră milă de mama, care ca omul bătrân și slab — îmi tot bătea la ureche, că de-abiă așteptă să me vedă așeđat, să me vedă fericit cu fata vre-unui om de omenie.

Bine-i, ăiceam maicei mele, me voi căsători, dar lăsați-me, să cunosc și eu ceva lumea; să cunosc și eu odată fetele din sat. Nu veđi, că fetele de pe vremea mea tóte-s măritate, tóte-s cu copii și bărbați, iar pe acelea cari fetesc astăđi, încă nici nu le cunosc de bune ori rele. Apoi, mai lăsați să trecă și vremea jălaniei după tatăl meu, că nu suntem păgani și nici nu-i de sărit in apă. M'oi hrăni și de in-surat! . . .

Așa mergea vorba intre mine, mama și intre celelalte nămari.

Vremea trece și tace. Trece vremea jălaniei, incep a me mestecă și eu intre ceialaltii flăcăi; incep a jucă și eu hora, când cu neveste, când cu fete. Ba dela o vreme îmi pun ochii pe Iléna dascălului Graur dela noi din sat, o fetița de vre-o șesepreăcece ani, mândră ca o flóre și drăgălașa ca un porumb. Cât de ici, cât de colo, eu me îndrăgesc de ea, iar ea se îndrăgește de mine.

Când mergeam in dumineci și serbători la joc, eram nu altcum fără fermecat de ochii ei cei mari și negri și de fața-i rumenă, drăgălașa și blândă.

Jucam eu și cu alte fete, dar nu eră joc ca

acela ca și când jucam cu Iléna. Atunci jucam din totă inima, jucam cam dicem noi, cu trup și suflet.

Ca la joc. Me vęd fete, me vęd neveste, me vęd babele satului jucând mai des cu Iléna — iată că-i satul plin de povestea, că eu am să me căsătoresc cu ea.

Ma erau la noi fete frumoșe și din ómeni de omenie, și gazde bune, dar eu nu vedeam atunci, numai pe Iléna. Ea erá cea mai frumoșá, cea mai blândă și pot dice și cea mai harnică dintre fetele dela noi din sat.

Nu voi uitá in viéta mea, că erá pe la Probozenii (serbătórea schimbării la față); jucam ca totdeuna inaintea bisericei. Erá cam pe sfințit de sóre, când chiar jucam cu Iléna. Eu șcieam, că ea e îndrăgítá de mine, după cum șciea și ea aceea, că și eu is îndrăgít in ea. Numai cât, nu ajunserám încá la vorba despre dragoste.

La noi la țereni merge așa, că cei îndrăgíti să se și căsătórescă. E și rușine pe feciorul acela a căruia drăguță se măritá după un altul, séu pe fata aceea, pe care o lasá drăguțul. Așa ni-s obiceiurile din moși din strămoși. Iar noi ținem la obiceiuri ca la ochii din cap.

Ei, gândesc, tu ești de îndrăgít, ce să-ți mai frământá atáta capul, pe cine să iei de soție!? Și de ce să mai innebunesc pe ast' fatá, fără să-i spun odatá și gândul?

Iată așa, invértindu-ne in joc, îi șoptesc: Iléna, ce ai dice, decá ți-aș spune că tu-mi ești dragá ca sufletul?

Iléna lăsându-și atunci capul pe umérul meu, și privindu-me cu blândete, imi respunse: «Tu-mi ești drag de când te cunosc!...»

Dómne! Nu voi uitá in viéta mea acel cias fericít! Nu voi uitá căutătura ei cea blândă și graiul ei cel dulce, de când mi-a spus, că me iubeșce.

O invértiam și-i chiuiam câte numai șcieam. Invértindu-ne, o mai intreb: Cine-i mai fericít pe lume, Iléná dragá?

Ea-mi respunse lin și tremurând: Eu!

— D'apoi eu? — o intrebai, nu-s ca tine fericít?

— Ba da, — respunde dënса — sântem améndoi fericíti.

Ce-i drept și eram atunci, sërmanii de noi, améndoi fericíti. Jucam și ne veseliam, fără să mai bágám in sémá gurile cari ne povestiau pe de margine și ochii cari ne urmáriau.

Ca să știți, dragii moșului, și până a nu ne spune noi dragostea unul altuia, mergeam uneori séra la Iléna, — după cum merg feciorii noștri — de-a poveștile, dar de aci inainte stam aprópe in tóte serile in portíța ográđii lor și povestiam cu multá curățenie de inimă despre traiul nostru ca soți.

O, ce seri pline de dragoste și de fericire!

Povestind tot mereu despre fericirea noastră, ne hotărírám in dragostea noastră, ca să descoperim gândul ce aveam despre căsătórie și tatálui Ilenei.

Intr'o sérá căutám privilegiu pe când erá in casá numai singur tatál ei. Mergem inaintea lui; iar eu inénd pe Iléna de mână i-am đis fără sfíelá: Jupáne scále! După cum veđi, eu is de insurat, iar Iléna măritat. Noi doi ca unui părinte bun și adevérat m să-ți spunem dragostea noastră și să te rugám de invoirea și binecuvéntarea de tatá la căsătórea noastră. Decá-i dat dela Dđeu; noi vrem să trăim in viéta noastră in đile bune ca și in đile

noastră și ne dice: «Și eu vreu, dragii mei, să fie copii mei fericíti. Decá ve aveți dragi, eu nu ve pot da decát binecuvéntarea mea părintéscá și să ve doresc dela Dđeu sănátate și fericire. Dar, tu Mitruț, vei mai așteptá câteva đile până me voi ințelege și cu soția mea, căci tóte lucrurile bune se pun la cale numai cu sfat bun și cu ințelegere.»

N'am cutezat să-i respundem nimic nici eu, nici Iléna, decát i-am sárutat cu evlavie mână. Iar Ilenei îi curgeau lacrimile de bucurie.

A trecut o đí, trecură doue, trecură sėptémáni. Eu me țineam legat de Iléna, ea se ținea legatá de mine. Dascálul Graur, de și mergeam — cum am đis — mai in fiecare sérá la casa lui, nu-mi spuse nici albá, nici négrá, care e ințelegerea lor familiará.

Eu așteptam — dar nimic, nici un respuns limpeđit. Iar pe Iléna, de câte ori o intrebam, că ce đic părinții ei, imi respundea că nici ea nu șcie nimic.

Mie tot mi se părea că nu-i lucru bun! Și, de câte ori spuneam Ilenei neliniștea mea, ea sěrmana me mângáia đicéndu-mi, să fiu pe pace, că ea tot nu se va măritá după nime, numai după mine.

Mama mea, némurile mele steteau acum morțiș de mine să me insor și numai să me insor.

Odatá povestind cu maica mea, îi spun, că iată pe cine am să-i aduc in casá de norá.

Decá ți-e dragá Iléna, și decá gândești că-i puté duce cu ea in viéta, nu ți-s impotrívá. Eu, dragul mamei, n'aștept dela voi numai să me omiñiți și să ve vęd trăind bine. Decá-ți trát bine, Dđeu va fi cu voi in tóte lucrurile vóstre.

Dupá ce m'am ințeles cu mama mea și după ce și celea mai de aprópe dintre némurile mele așteptau numai să me insor, eram pe cale să mergem la pește.

Nu știu decá știți, dar când e vorba de insurare și de măritiș, apoi umblá minciunile tot rótá-rótá prin sat. Tocmai așa mi s'a intémplat și mie. Gurile rele me ocáriau pe mine inaintea părinților Ilenei, și a neamurilor ei; altele o ocáriau pe ea inaintea familiei noastre, așa cât dela o vreme mi se urfise și mie și Ilenei de atátea vorbe slabe. Noi inse, ne mângáiam și nici nu mai bágám in sémá tóte flecárțile. Că, decá s'ar luá omul la insurare după tóte vorbele, apoi đeu mai că nu s'ar insurá nime nici-odată.

In dragostea ei, draga mea Iléná nu mi-a spus nici odatá necasurile ce avea in casá, când cu mamá-sa, când cu tatál seu, din pricina dragostei cu mine. Ea nu se putea despărți de dragostea mea. Me iubiá, ca pe ochii din cap, după cum o iubiam și eu ca pe sufletul din mine.

Dvóstre, care invéțați carte, nu știți cu câtá dragoste curatá se iubesc flácáii noștri de țeran. Vedéți-me, eu sânt ađi bėtrán, dar nu voi uitá in viéta mea đilele acelea când iubiam pe Iléna. Nici nu-mi dam sémá de acea dragoste. Nu altcum, fără ne topiam de dragoste unul după altul.

Pe la serbătórea s. Márii, ne-am ințeles cu niște némuri de-a mele, ómeni bėtráni, de omenie și fruntași in satul nostru, ca să mergem să pețim pe Iléna. Vream adecá să ne șcim scápați de-o grijá.

Pețitorii pe la sate plécá la casa fetei, cólea după ce inoptézá bine.

Până a nu merge la pește cu némurile mele, me dusei așa când se mestecá đíua cu nóptea, până la Iléna, să mai povestim unele și altele. Dar n'apuc să inschimb cu ea đece vorbe, când vine unul dintre jurații satului și-mi spune, că me chémá primarul la cancelária satului.

— Cum să me despart așa iute de dragostea mea? Ii răspund, că plec îndată.

— Nu așa, dragul badei — îmi dice juratul — vino acum cu mine, că decă nu . . . n'are să fie bine! Atunci Iléna, până nu apuc să vorbească eu, întrebă: Pentru ce ve trebuie așa degrabă Mitruț?

Pe când juratul eră să ne spună pricina venirii lui, numai ce vedem că vin spre noi, cu pași grabnici, doi panduri înarmați.

— Tu ești Mitruț Petrilă? întrebă rēstit unul dintre panduri.

— Da, eu sūnt — îi răspund liniștit. Și ce ve trebuie?

— Ai să vii cu noi — îmi dice tot acel pandur, care me și prinde de umărul drept și smulgându-me dela Iléna, răcnește: Înainte!

Iar eu, care nu me șcieceam vinovat cu nimic, plec, fără să pot barem dice: Nōpte bună, Ilénă!

Am auzit numai țipetele Ilénii: Vai Mitruțul meu! Vai Mitruțul meu!

Ce rușine pe capul meu! Femei, copii, bătrani, tineri, aprōpe tot satul eră adunat înaintea primăriei.

La primărie mai aflu patru flăcăi! . . .

Cum ajunsei și eu, pandurii se apucară de legară de mâni tot doi cu doi pe ortacii mei iar pe mine me legară singur, și aid' la drum.

Încotro aveau să ne ducă, nu șcieceam. Eu eram atunci bēt de cap; iar sătenii mei erau inlemniți; nu se aușiau numai vaete și plāngeri.

Mama mea, mamele celorlalți ortaci ai mei plāngeau, de țî se rumpea inima aușindu-le.

— Și pentru ce te-a ajuns acēsta nenorocire? Ii întrebăram.

— Vedeți colo ruinile de pe cōste în fața grădinei mele? Acolo a fost pe vremea când holteiam eu, o casă domnescă. S'a întēplat, și nu se șciece nici până astăzi pe ce cale, că în nōptea înainte de nefericirea mea, despre care ve povestesc, cam pe la unsprezece ciasuri s'a aprins curtea domnescă cu tōte olaturile de pe dēnsa, așa cât nici un ajutor nu i-a folosit. S'a vēdūt, că focul a fost pus de o mână vrășmașă. Iar ca să șciți, acolo în ruinile acelea și-a slērșit viața și domnul cu doue copilițe.

Întēplarea e întēplare! Și e bine, ca din întēplările altora să învețe cel cuminte. Așa și dvōstre, învețați din nefericirea mea. Că, de veți băgă bine de sēmă, nu veți ajunge în temniță ca și mine.

Aușii numai! S'a întēplat, că eu, înainte de a isbucni locul, tocmai veniam dela Iléna mea. Pe mine dar și pe cei patru ortaci, ne întēliră în cale străjile de nopte. Posna își vine în cale când nici nu gāndești. Despre mine și ortacii mei eră prepusul, că noi am pus focul.

Vedeți cum cade omul în necaz? Vedeți cum tocmai în ciasul în care eră să se hotărăscă fericirea mea, când eră adecă să merg la pețite, mi se întēplă o nepățita?

(Încheierea va urmă.)

Ioan Macavei

Medicina babelor.*

Precum se vede din Annale și din Memorii, Academia Română din București, dela înființarea ei încōce mai pe tōte terenele sciintifice a făcut pași însemnați și a nisuit de a se innălță la punctul de starea sciinței de azi.

Ce inse la Academia acēsta deosebi merită

* Dl dr. At. M. Marienescu a publicat în »Ethnologische Mittheilungen aus Ungarn» anul 1891, broșura a V-a pag. 86, despre »Medicina Babelor», acēsta recenziune, — și fiind că e de interes literar pentru noi, o comunicăm în traducere. Red,

atenținnea lūmei scrūtătōre, e privirea afundă, esaminatōre, ce a aruncat-o în viața națională a poporului românesc.

Tot ce poporul de multe vēcuri a produs spiritualmente și a conservat; tot ce la popor în viața sa de tōtă ziua se esercēză ca datină strămoșescă, — din gura poporului se adună ca tesaur național și sēu se publică în Annalele Academiei, sēu se premieză, sēu culegătorului într'un alt mod i se dă ajutor.

Eu voi registră cu alta ocaziune, că Academia românescă ce a făcut în acēsta privință, și azi me restring la un material din viața de tōtă ziua a poporului român. Acest material — din partea multora s'a considerat ca o superstițiune golă, ca un ceva nefolositor, adecă: Medicina babelor.

Pe acest teren, scrutarea încă nu și-a încheat lucrul seu, de și material de acesta încă și până acuma s'a cules în massă destul de mare, s'a și publicat.

Un estras din Annalele Academiei (tomul XII seria a II-a din an. 1890) sub titlul »Medicina Babelor» culēsă de Dimitrie P. Lupașcu, mai ales din pregiurul orașului Roman din România, are doue părți.

În partea I-a sūnt 54 de Descāntece (carmina contra incantationem, Gegenzauberlieder) ca pe cel fārmēcat (vrājit), adeca pe bolnav să-l facă sănătos, — și la fiecare descāntec e adaus și un recept, adecă medicina și procedura pentru modul de vindecare.

În partea a II-a se cuprind 109 de medicine cu cu procedure, dar fără nici un cāntec de farmec, și fără descāntec. S'ar putē întrebă, că ore pentru ce la 109 de medicinii și proceduri de vindecare nu s'au adaus cāntece de farmece, sēu descāntece? Voi răspunde.

Cele 109 de medicine și reguli de procedură, adecă pentru modul de vindecare, sūnt culese dela astfel de muieri, cari acele le cunosc ca lēcuri de casă și le aplică numai pentru familiile lor, și acele, de regulă le-au învățat dela mamele și mōșele lor. Ele peste tot puțin își bat capul pentru farmec și descāntece, dar decă lēcurile de casă ce le șciu ele nu ajută bolnavului, atunci și ele se întorc la ajutorul fārmecătōrelor și descāntătōrelor.

Din contră, cele 54 de descāntece, purced de regulă dela astfel de muieri bătrāne, cari — așa și cēnd — fungēză ca medici de sate și sūnt chieimate în case la bolnavi. Și nu ar fi destul, și ar fi prea simplu, ca ele numai medicinile să le facă și să le aplice sēu dōră numai să le prescrie, — și să tacă. Trebuie, ca muierile acele să facă efect și asupra inimii și spiritului bolnavului. Spre acest scop servesc descāntecele și cuprinsul lor și recitarea lor e tocmai taina cea sântă sēu înfiorătōre, ce esercēză un efect mare asupra bolnavului.

Și aceste babe au conservat multe tradițiuni naționale!

Descāntecele culese de Lupașcu — dar cari nu sūnt fragmente — de regulă au trei părți.

În partea I-a se povestește metaforice, că în ce mod a venit rēul asupra morbului, sēu prin cari ființe (mithologice) sēu fārmecătōre s'a trimis rēul asupra bolnavului, — cum bolnavul sēcă de puteri, cum suferă și se vaită.

În partea a II-a de regulă Maica Domnului din pōrtă vede și aude pe bolnav (Descāntecele nr. 2, 3, 6, 7, 13, 14, 16, 26, 33, 37, 46, 47) și-l întrebă, că ce-l dōre? Bolnavul atunci povestește — prin gura babei — mai tot aceea, ce e în începutul descāntecului, — Maica Domnului atunci trimite pe bolnav la descāntătōre, sēu ēnsaș prescrie medicina și ceva ce e încă de făcut.

În partea a III-a se gonesc (alungă) farmecele, ce au fost trimise asupra bolnavului, reul se aruncă în Marea neagră, sau câte-odată (Descântecul sub nr. 6, 27, 37, 53) Maica Domnului ie pe bolnav de mână și-l poartă pe calea lui Avram, la isvorul Iordanului, și aci ea îl spală și tot reul îl aruncă pe capul aceleia, carele a cășunat reul; la capăt e rugăciune ca bolnavul să rămână sănătos, curat și luminat așa precum Dumnezeu l'a trimis în lume.

Din aceste descânțete, puține au preț poetic; multe se repețesc în ele; totuși ele au mare însemnătate pentru limba românească, și de ôrece unele stau în legătură cu datinile populare, au însemnătate și pentru datine. Și pentru medic, chemic, botanic și mitologic aceste descânțete, medicini și moduri de vindecare sânt adevărate mine (ocne) de scrutare.

Din punctul de vedere al limbei populare vreu să fac câteva observări la acesta colecțiune.

În descântecul nr. 1 e cuvântul: *tesculele*, latinește testicula, franc. testicule, pentru care, în limba de totă ziua este altă vorbă. În nr. 13 e forma latină: *striga*, până ce în limba populară e: *strigoiă*. În nr. 16 e cuvântul: *sgaul*, cu înțeles de grôpă de urechi; *gau* porcede din latinul *cav-us*, *cav-erna* și *sgau* forțe arareori se aude la popor. În nr. 24 e *primariă*, lat. *primaria*, aci în înțeles de veri primari. În nr. 43 e: *lăutóre*, latinește *lavator*, până ce în limba comună de regulă e: *spălătóre*. În nr. 52 se află *amantele* lat. *amantes*, ce până acuma n'am aușit în limba populară.

În aceste descânțete, medicine și moduri de vindecare se află o mulțime de cuvinte, ce în dicționarele românești nu sânt de aflat. Aceste vorbe din seculi uitate, ca învechite au dispărut din folosința de totă ziua, dar ele inavățesc materialul limbei.

Descânțetele aceste și în privința formelor gramaticale sânt de însemnătate. Unele sufixe de diminutiv sânt demne de însemnat. În nr. 20 e: șopărlăiță, de regulă șopărlită, ca în nr. 23 merloșiță din merlușă; brândușiță; și în nr. 36 șerpurel, de regulă șerpuleț. Dar și în privința declinațiunii și conjugățiunii, precum a schimbării sunetelor, încă multe ar fi de observat, — cred înse, că și acele, ce le-am spus, sânt destule, pentru de a da un concept despre însemnătatea acestor descânțete pentru Folklor-ii români și pentru limba românească.

Dr. At. M. Marienescu.

Oltul.

Conferență ținută în adunarea generală a Societății Geografice Române, în séra de 4/16 martie 1891.

(Incheiere.)

Și Majestatea Văstră ați inaugurat la 9 octombrie trecut începerea lucrării unui pod — înse ce pod — podul peste Dunăre dela Cerna-vodă! care este cea mai mare lucrare în acest fel în totă Europa, decât eşeptăm podul peste Forth în Scoția.¹

¹ Podul propriu șis peste Dunăre la Cernavodă are 750 m. lungime, împărțită în 5 deschideri, dintre care cea mai mică de 140 m., iar cea mai mare de 190 m. Înălțimea liberă rezervată sub pod pentru trecerea vaselor este de 34 m. la apele mijlocii, de 37 m. când apele sânt scădute și se reduce la 30 m. când apele sânt estraordinar de mari. — Înălțimea suprastructurii metalice este de 32 m., astfel că înălțimea unui picior dela fundul lui și până la punctul cel mai înalt al părții metalice, va fi de 99 m. Pilele din curent se vor fundă la o adâncime de 30-34 m. sub nivelul apelor ordinare, seu 27-31 m. sub etagiu. Cubul zidărilor va fi aproximativ de 47,000 m³, iar greutatea suprastructurii metalice de 4.200,000 kilograme. Costul total al podului propriu șis este de 8.000,000

Alte poduri pe Olt. — Impetuosul riu n'a lăsat mult timp să fie robit de podul lui Vodă Bibescu, și a trecut mulți ani, până ce sub domnia lui Vodă Cuza s'au construit la Slatina doue poduri de fer (unul de 170 m. și celalalt de 250 m. lungime) peste Beica și peste Olt, dar și acestea au fost nimicite de furiósele unde. Actualminte se construesce lângă Slatina un al treilea pod, care prin soliditatea și prin îngri-girea cu care a fost lucrat, va puté resistá furiei torentului Oltean. Și spre a terminá cu podurile Oltului, trebuie să mai amintim de podul căii ferate în apropiere pe Piatra, care acesta are 375 m. lungime.

Monastirea Clocociou. — În jos de Slatina, pe malul stâng al Oltului, se află monastirea Clocociou fundată în timpul domniei lui Mateiu Vodă Basarab, de un jupan Dinu vel agă la anul 1645. Biserica este în bună stare și servește de biserică de mir locuitorilor din satul cu acelaș nume.

Piatra. — La vr'o 15 kilometri mai jos de Slatina, se află satul Piatra, însemnat numai prin stația de bifurcație a drumului de fer; într'adevăr aici la Piatra se încrucișeză liniile București-Verciorova și R.-Vâlcei-Corabia și de aci plécă trenurile în patru direcțiuni opuse, spre Slatina, spre Craiova, spre R.-Vâlcei și spre Corabia.

Brâncoveni. — În apropiere de Piatra și tot pe malul drept al Oltului, se află satul Brâncoveni, sa mare și istoric, căci aici se aflau Palaturile Brâncovenești, a căror ruine se vęd și astăzi. Palaturile era aședate pe o înălțime incinsă de giur împregiur cu ziduri mari de piétră ca o adevărată cetățuie. Tradiția spune, că pivnițele erau așa de vaste, încât se putea intrá cu carul cu patru boi și se putea chiar întorce în pivniță. Lângă aceste ruine se află vechia monastire Brâncoveni, reînviată de Matei Basarab în anul 1639 și restaurată mai târziu (1699) de Constantin Brâncovénu. În intru bisericei se află îngropați Papa Postelnicu Brâncoveanu și soția sa Stanca Cantacuzino, părinții lui Constantin Brâncoveanu. Astăzi încăperile monastirei sânt transformate în spital și asil de neputincioși.¹

Stația Brâncoveni. — Credem că direcția căilor noastre ferate ar fi făcut mai bine a da stațiunei de bifurcație, numele vechiu și istoric de Brâncoveni în loc de Piatra, prin acesta s'ar fi evitat confusia neînălăturată între Piatra-Némțu și Piatra-Olt, după cum se numesc astăzi aceste doue stațiuni spre deosebire. Eu creș că chiar astăzi n'ar fi prea târziu spre a face această resbotezare, și anabatistul, care ar face acesta, ar bine meritá dela istorie și dela călători.

Fălcoiu. — Coborîndu-ne pe Olt în jos, găsim satul Fălcoiu (jud. Romanai) la vęrsarea Oltețului în Olt, légânul întregului ném al Fălcoienilor. În sat se află o biserică, zidită la 1701 de un Mateiu Fălcoianu.

Fărcaș. — Ceva mai jos și tot în județul Romanai la vęrsarea Teslului în Olt, intrăm în satul Fărcaș, locul de naștere al popii Stoica din Fărcaș, devenit mai în urmă tovarăș de arme și unul din cei mai ageri căpitani ai lui Mihai-Vitezul.

Astăzi încă poporul dela țéră cântă vitejiile acestui popă-erou!

•Cântă ciocărlia 'n vie,

•Eu gândiam că-mi cântă mie,

lei. Costul total al tuturor lucrărilor cu podul peste Borcea (42 m. lungime), cu cele doue viaducte, din care unul de 150 m. lungime, iar celalalt de 400 m. lungime și cu alte doue viaducte din insula dintre Borcea și Dunăre, din care unul de 6100 m. lungime, și celalalt de 1500 m. lungime și în fine cu toate lucrările de terasamente, calea metalică pe 26 kilometri etc. va fi de adroximativ 32,000,000 lei.

¹ V. C. Lccusténu, Dicționar geografic al județului Romanai; București, 1889.



PĂCĂRĂRUL DIN CĂMPIE.

s6u :

•Cântă lui Popa Fărcaș,
•Care sare șapte pași,
•Ce ese din liturghie,
•Taie Turcii câte-o mie!

•Popa Stoica din Fărcaș,
•Care sare șapte pași,
•Moșul Fărcășenilor
•Șcie sēma oștilor,
•Cred și p'a resbóielor.
•El s'a lăsat de popie,
•S'a apucat de vitejie,
•Și-a îndrăgostit sabia,
•A urit ciocanele
•Și-a incins pistólele,
•Lasă tóca netocată,
•Plécă in resboiu să bată.¹

Schitul Plăviceni. — Mai la vale pe Olt, pe țermul seu stâng, găsim monastirea Plăviceni într'o pozițiune admirabilă, incungiurată de păduri seculare. Această monastire este fundată de neamul Cretzulescu, și a fost restaurată in anul 1883 de dl Nicolae Cretzulescu, actualul ctitor al monastirii.

Încă câteva kilometri și dăm de vėrsarea Oltului in Dunăre, între Islaz și Turnu-Măgurele, in fața cetății (bulgare astăzi) Nicopoli.

Islazu. — Islazul este o comună rurală importantă, avėnd aprópe 4600 locuitori și o localitate istorică, care a jucat un rol insemnat in tóte resbóiele Turco-Ruse, precum asemenea și in ultimul resboiu dela 1877—78.

9 iunie 1848. — Ca fapt istoric mai recent este că aici la Islaz s'a ridicat stégul revoluției, in ziua de 9 iunie 1848.

In câmpia Islazului, numită a lui Traian, se adunără in ziua de 9 iunie 1848, Heliad, Tell, Popa Șapca, Magheru, Pleșoianu și alții; piața satului erá plină de țerani, neguțatori, arendași; o companie de soldați erá sub arme cu stégurile desfășurate. In mijlocul acestei mulțimi se improvisă un altar pe care ardeau 20 de făclii și străluciau sub razele unei frumoșe dimineți de iunie, sfânta cruce și sfânta Evanghelie. Aci sub hólta cerescă, preotul Șapca slugi sfânta sfeștanie și improvisă o rugăciune către a Tot Puternicul in mijlocul mulțimei ingenuchiate. Cu toții incepură a cântă: «Mântueșce, Dómne, norodul teu și binecuvinteză moștenirea Ta» pe când tunurile bastimentelor din port raspundeau prin salve repetate. Cele doue stindarde furé botezate cu apă sfințită, din care unul fu incredințat poporului adunat aci, iar cel d'al doilea companii de soldați de sub comanda lui Tell. Eliad citi apoi proclamația sa către popor, proclamație care incepea cu cuvintele evanghelice: «Pace voue, căci ve vestesc libertatea voue! •Respect la persóne! Respect la proprietate! . . .»

De aci mica oștire, avėnd in cap pe generalul Magheru și urmată de o mulțime tot crescėnd de țerănime, porni prin Caracal, Craiova la București. A treia zi la 11 iunie, revoluția isbucniá in capitală, Vodă Bibescu abdică și un guvern provisor luă cārma guvernamentului.

Iată pentru ce Islazul, modestul sat dintre Olt și Dunăre, va ocupa o pagină insemnată in istoria contimporană a României.

1877—78. — Căt despre evenimentele întemplate la Islaz cu ocazia ultimului nostru resboiu, voi avé prea puține de đis; cele petrecute sűnt prea recente ca să nu fie viu intipărite in mintea noastră a tuturor. Majestatea Vóstră, ca șef suprem al oștirii și

¹ V. Dicționar geografic al jud. Romanați de Const. F. Locusteanu, București, 1889.

onorabilii noștri vice-președinți, ca comandanți superiori, ați luat o parte prea activă la aceste lupte; și cea mai mică laudă ce aș cuteză să aduc bravurii oștirilor române, ar puté semėnă ca o lingușire, de care voi să me feresc. Atâte voi đice, că aici la Islaz s'a inceput in fapt resboiul între România și Turcia, prin bombardarea satului de cătră vapórele cuirasate turcești «Scadra» și «Podgorița.»

Turnu-Măgurele. — Imi remăne acum a atinge in trecăt și despre orașul Turnu-Măgurele, care se află de cealaltă parte a Oltului și care ca și Islazu, a avut un rol insemnat in lungul șir de resbóie ce s'au petrecut in aceste părți de loc.

Origina orașului Turnu este fórtē controversată, unii merg până a o atribuí lui Traian, aiții lui Iustinian; ori cum să fie, constatat este că aci a fost o veche întăritură, care erá menită pe de o parte a apėră gura Oltului, și prin urmare drumul ce duce in interiorul țerii, iar pe de alta a ținé in respect Cetatea Nicopoli, cheia drumului in Balcani.

Ruinele Turnului, Turis Constantini, după Procopius și resturile cetății aflate aci, dovedesc indetul că Turnul erá un punct strategic insemnat. In decursul vėcurilor al 15-lea și al 16-lea, Turnu a fost ocupat când de Turci, când de Románi. Sub Mircea (1416) Turcii iau in stăpăire Turnul; iar sub Tepeș-Vodă Románii iau cetatea îndėrėt dela Turci; la 1549 Turcii ocupă din nou Turnu și pământurile din pregiur și le declară Raia, iar la anul 1599 Mihai Vitezul reia Turnul, trece Dunărea și ocupă Nicopoli. După uciderea eroului-martir, Turnul cade iarăș in puterea Sultanului și remăne raia turcescă până la 1828, când Rușii bat pe Turci și liberėză atât Turnu, cât și Giurgiu și Brăila de sub jugul turcesc și le incorporă impreună cu teritoriile incungiurátore iarăș României. Tractatul dela Andrinapol (1829) consfințeșce pentru totd'auna acesta.

Pe vremea resboiului Crimeii, Turnu avú încă a suferi multe pagube din cauza luptelor între Turci și Ruși. In fine in ultimul resbel, Turnul jucă un rol insemnat atât prin faptul că aci se așeđă de cătră Románi un pod peste Dunăre pe care trecură oștirile nóstre in Turcia, cât și prin acea că Turnu deveni un centru de mare activitate și întėia etapă a ambulanțelor ruso-române.

Majestatea Vóstră impreună cu Majestatea Sa împėratul Alesandru ați visitat acest oraș in ducerea și întórcerea Vóstră dela Plevna.¹

Navigațiunea Oltului. — Imi rezerv a ve întėině intr'o conferință viitoare, decă imi veți permite, despre istoria navigațiunii Oltului, din timpurile vechi până in zilele nóstre. Această chestie a fost tratată cu multă cunoșcință de dl dr. Carl Wolff, deputat in Reichstagul din Viena.²

Nu-mi remăne acum, Sire, principe și onorată adunare, decăt a ve mulțumi cu recunoșcință pentru indulgenta dvóstre răbdare și a ve cere mii de scuse pentru ostenitórea călătorie ce v'am făcut să faceți.

Recunosc că am abusat de paciența dvóstre, plimbându-ve prin multe monastiri și schituri, dar nu puteam face altfel, fiind vorba de eparchia oltenescă, cea mai veche, cea mai bogată in așeđăminte pióse. De altminteri știți cu toții, că am intrat in postul Paștelui, și că străvechiul obicei este, ca in păsimesi să ne pocăim. (Aplause prelungite.)

București, 4/16 martie 1891.

George Ioan Lahovari.

¹ V. Dunărea dela Orșova la Mare, de maiorul Mih. Drăghicescu, Galați, 1884.

² V. Aktenmässige Darstellung der Geschichte der Altschiffahrt, von Dr. Carl Wolff, Sparkassa Director u. Reichstags Abgeordneter, Hermanstadt, 1836.



Moși pe groși.

Ce miserabili suntem toți bărbații, fără nici o excepție!

Cerem, ca fata pe care o luăm de soție să fie cea mai castă, și cea mai virtuoasă. Ne cutremurăm la ideea, că aceleași buze rumene, care sunt ale noastre cu deseversire, au mai fost innainte sărutate d'un altul. — Și de ce? pentru că suntem afară din cale egoiști.

Dar bine, de ce să acuzăm femeile de nestatornicie, și de ce să ne 'nfuriăm când ele ne 'nșelă?

Dar noi, inainte d'a ne insurá, ce-am făcut? Ne-au plăcut toate femeile pe care le-am vădut. Am făcut curtoasi la dece d'odată, spunându-i fiecăreia in parte, că murim după dânsa, și câte prostii toate; iar dânsule, fiind din fire credule, admit tot ce le spui, fără nici un control și-ți cad in brațe fără împotrivire. Abusezi de acest moment, și fata nu mai este aceea ce-a fost.

Ce faci dta in casul acesta? O lași, pentru a incepe cu o alta acelaș lucru; iar când te saturi, când veți că nu mai merge, de ore-ce la pasiv s'au urcat prea multe, îți vine gustul de insurătoare.

Ací incep pretențiile: să fie frumoasă, cu zestre, să aibă ecalități, virtuoasă până la esces și alte multe de felul acesta; — iar dta in schimb ți dai un suflet veștejit și și saturat de tot ceea-ce se numește plăcerile vieții.

S'admitem, că ființa pe care o iei, e confecționată conform cu pretențiile dtale, și ea, care innainte d'a se măritá visá cele mai mari fericiri, — iat-o cădută in decepția cea mai grozavă, de ore-ce, tu, care ești sáțul de fómee dânsulei, vii acasă tot la diuá. Nu faci altceva, decât dormi, mânânci, iar pleci ș-așá mai departe.

Ți se pare că e destul să ȃci femeiei tale: «Scumpa mea!» să-i faci rochii după ultimele jurnale, s'o duci la teatru și altceva nimic. Iar decă dânsa, care are o imaginație aprinsă, un sânge fierbinte, ascultă câteva vorbe dela un străin, despre ceva, de care tu nu i-ai vorbit nici-odată; — și decă in cele din urmă ia dela altul aceea ce nu-i dai tu, a comis crima cea mai mare după ideea ta. Dar, de ce nu judeci mai departe, — căci, decă i-ai fi dat tu totul, dânsa n'ar fi ajuns mai departe. Asta e logic? Nu.

Ca bărbat, or in ce salon te vei duce, primul lucru este curtea. Faci curte in drépta și 'n stânga, fără a luá inse in considerație nimic. Ceri, cu toate acestea ca femeia ta, inainte d'a o luá tu, să nu fi pronunțat vr'odată cuvântul amor.

Atunci dânsa, de ce să nu cérá dela tine acelaș lucru? Adeca, pentru ce tu să ai totul in partea ta și dânsa nimic? Și decă se întemplá să fie mai ușorá, s'asculte cu naivitate prostiile ce-i spui și să cadá, tot pe dânsa o invinovătești. Și de ce? Ce ai căutat să deștepti intr'ânsa lucruri care-i erau necunoscute? Ea n'ar fi ajuns fără tine acolo unde ai adus-o.

Așá dar, cu drept cuvânt, autorul principal al rēului este bărbatul. Femeia fără dânsul n'ar puté face nici-odată asemenea imprudențe.

Decă nu plouă, pietrele nu se udá.

Șcim cu toții, că amorul in diua de ađi a devenit o epidemie generalá, — că n'aúdi altceva, decát cuvinte de dragoste; că unei fete tinere decă nu-i vorbești de dragoste, te protestești.

Să nu le invinovătim pe dânsule, de ore-ce, tinerii din diua de ađi nu le spun altceva, or de câte ori li se presintă ocașia, decât gogoși de felul acesta: așá că ele au făcut un obicei din acésta și l respectá ca lege.

Unde vedeți dvóstre reul, ca o fatá să fie mai cu prevedere decát un bărbat?

Apoi bine, decă noi nu facem altceva când suntem lângá o femeie, decât să o luám cu noi iérna' prin pádurea verde, prin munți cu brađii înalți, s'o ascundem pe sub copaci cu frunđetura désá, scáldați de poleiela arginție a lunei, numai cu fiarele sēlbatece, care ne țin acompanimentul la dragoste, s'o mai scoborím pe la vâcelele cu apă rece și alte multe de felul acesta, care i le spunem cu multá ușurință și fără să ne dăm séma, când ți declarám amorul nostru pasionat!?

Ea, sērmána, de . . . ca femeie, crede că tot ce-i spunem e adevérat, și sfērșește prin a ne iubi pe noi, care, fie ȃis in parantes, nici nu visám de așá ceva.

Póte mulți să strimbe din nas, inse este așá. C'o fi vr'o excepție, nu ȃic ba; dar excepții nu suntem toți; deci cea mai mare parte dintre noi vorbesc făr să simtá.

Cáti cunosc eu, cari lângá o femeie sânt așá de patetici, așá de entusiasmați; iar in fond nu e decát făr o prefăcătorie forțată!

Apoi, atunci decă e vorba așá, să facem bine să nu mai acuzám femeile, ci, să ne acuzám pe noi ênșine, capul reutáților.

Să incetám d'a mai fi aceia ce suntem, și femeile atunci, vor fi acea ce din cauza noastră nu sânt. Deci, să fim drepti: să lásám și pe alții să ne mēsoare cu mēsurá cu care sânt mēsuráți!

Gr. Mărunțeanu.

Doi frați.

— Legendă rusescă, de Ivan Turgenieff. —

A fost un vis.

Doi ángerii veniră la mine. Le ȃic ángerii, pentru că pe corpul lor n'aveau nici o imbrăcáminte și améndoí aveau pe umeri niște aripi lungi.

Erau tineri. Unul avea fața plină, pielea netedă și pērul galben. Ochii-i erau negri și rotunđi, sprincelele gróse, privirea atrágetóre și plăcutá. Penele aripelor esalau un miros de trandafir, vērfulile lor erau roșii, ca muiate in sânge. Din timp in timp își ridicá aripele, făcând un șgomot asemenea unei ploii de primáverá. Celalalt avea un corp așá de slab, că, de câte-ori respirá, puteai să-i numeri cōastele. Pērul ți erá sbēlrit, ochii mari și suri, privirea fricósá, nasul subțire și incovăiat, barba eșitá afará și acoperitá cu fulgi albi. Aripele-i erau albastre și da din ele fărá să facá șgomot.

ȃi páreau prieteni nedespărțiți. Se țineau unul. de altul.

Mána grásulie și móle a celui dintēiu atērná ca o vițá de vie de brațul slab al celuiialt; iar mána celui d'al doilea se 'mpleteciá ca un șarpe pe trupul celui dintēi.

Auđi un șgomot și 'nțelesei urmátórele vorbe? Acești doi frați gemeni sânt: *Iubirea* și *Fómee*.

Baza ori-cárei vieți stá inainte ca.

Fiecare ființă se mișcă, pentru ca să se nutrească și mânâncá, pentru ca să se 'multească.

Scopul *iubirei* ș-al *fómeei* e acelaș, de órece e trebuință să nu 'nceteze vieța! . .

PĂCURARUL DIN CÂMPIE.

— Vezi ilustrațiunea de pe pagina 509. —

Câmpia își are poezia intocmai ca munții. Șesul neted, acoperit cu covore de flori și de holde aurii, a impresionat pe poeți ca și dealurile romantice, cu pădurile umbrase și cu pârâile limpezi.

Una din figurile cele mai interesante a câmpiei este păcurarul (ciobanul,) cântat de poezia populară și de poeți.

Ilustrațiunea din nr. acesta al foii noastre infățișează pe un păcurar din câmpia Ungariei. Fiul pustelor trece măgărește pe câmpie, trist își înclină capul în jos, întinzându-și măciuca deasupra cefei, gândurile lui sboră cine știe unde, dărua a auzit veste rea de drăguța sa... Și n'are cui să se plângă... numai cănele îl însoțește.

B O N B Ó N E.

Un englez, trecând pe o stradă, sparge cu bastonul un geam dela ferestra unei prăvălii. Negustorul îi cere doi lei și jumătate, prețul geamului. Englezul îi dă o piesă de 5 lei, pe care păgubașul n'avu să i-o schimbe, dar îl înșciință, că trimite peste drum la altă prăvălie.

— E de prisos, respunse englezul.

Și băgând bastonul în geamul de alături, isprăvi socotela.

*

Păcală se certyă cu servitorea sa, o femeie care găsește respuns la tofe.

— Dar nu taci din gură, în sfârșit? țice Păcală indignat. Mai la urmă, știi că sînt în casa mea!

— Dar dta nu știi — țice servitorea cu mare liniște — că și eu sînt în casa dumitale?

*

La tribunal.

Acusatul după doi ani de închisore preventivă, e osândit la șase luni de închisore.

— Ești liber, îi țice președintele, ai făcut 18 luni mai mult de arest.

— Lasă, dle președinte, nu e nimic. Voi țci eu să me despăgubesc.

*

Un sergent, supărat de sgomotul ce făcea un soldat în tinda căzarmii, îl chemă și îi țice:

— Vei sta douăzeci și patru ore la arest.

— De ce?

— De ce? Fiind că sbieri ca un măgar imitând pe don colonel.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Solri literare și artistice. *DL Ioan Pop Reteaganul* a scos la lumină o broșură de poezii populare sub titlul «Chiuituri.» — *DL dr. Petru Span*, bibliotecar arhiepiscopesc și profesor în Sibiu, publică invitare de abonament la opșorul seu pedagogic intitulat «Intrebări de educațiune și instrucțiune.» Studii pedagogice. — *DL Vila*, sculptor milanez, a sosit în București, spre a face pregătiri pentru statua lui I. C. Brătianu. — *DL Alesandru Bănulescu*, tiner pictor absolvent al școlei de bele-arte din București, va plecă peste câteva țile la Paris ca bursier al statului, pentru a-și complectă studiile.

Remas-bun al dlui George Barițiu. Ca prefață la volumul III al «Părților alese din Istoria Transil-

vaniei» dl George Barițiu publică următoarele șire: «Contimpuranilor de Remas-bun! Istoricii și bărbații eminenți de stat au recunoscut, că a voi să șcrie cineva decursul evenimentelor de curend trecute, este mult mai greu, decăt a se ocupă de oricare alte părți mai vechi ale istoriei. Nu vreo lipsă greu simțită de fapte complinite și adevrite, ci tocma din contră, abundența lor cea mare și acel morman de acte și alte documente care își dau în capete unele la altele, ingreună alegerea critică și clasificarea lor. Peste acēta patimile încă tot mai fierb și colcăiă în mulți contimpurani din cāti se află în viață; interese de familii, aroganța unora, vanitatea personală și fantasia prea infocată a altora, iară mai virtos urele personale invecchite turbură judecata omenilor și nu suferă ca ei să fie drepti cātră sine și cātră alții. Inse cu tōtă greutatea ce am intimpinat la compunerea acestui volum, scopul meu de a sparge drum adevărului nu l'am perdut din vedere. Am ales și acilele părți istorice, pe urmele căroră cettorul serios și nu orbit de patime pōte să afe fără greutate altele o mulțime. Eu am promis să dau la lumină numai Părți alese de acelea, despre care cred eu, că cunoșcerea aceloră și studiarea lor va folosi publicului român, cu care am trăit și am îmbētrānit în doue generațiuni întregi. 30 octombrie 1891. *Auctorul.*»

Codicele Matei Voileanu. Sub acest titlu dl Matei Voileanu, asesor consistorial în Sibiu, a publicat acolo o broșură de 144 pagine, care cuprinde scrieri din prima jumătate a vēcului trecut, dela logofetul Matei Voileanu gramaticul, un strămoș al predictorului, care a scris cele mai multe în mânăștirea Drăgușului între anii 1737—1768. Codicele se imparte în cinci părți, adecă cinci cărți manuscrise de diferit cuprins. Cuprinde viața sfinților, pilde filosofești de pe limba cea prōstă grecēsă talmăcite româneșce, istoria Troadei, prorocia Eritreei Sivilla, povestea lui Archirie, o predică la morți, cāntarea Evei, plāngerea lui Adam, povestea lui Archirie cu nepotu-seu Anadam. La fine se alătură 2 facsimile în litografie.

Dicționar armeano-turco-român. O carte, care de sigur va fi bine primită de toți cei ce se îndeletnicesc cu studiul limbelor orientale, séu cari ar dori să facă d'acuma înainte studiul lor, este Dicționarul armenesc, turcesc și românesc ce S. S. părintele Moscofian va da la lumină țilele acesteia. Lucrarea părintelui Moscofian, care e rezultatul a țcece ani de muncă, se țice, că e una din cele mai complete din câte a apărut până acuma.

Cărți de vëndare. Societatea academică «Junimea» din Cernăuți a primit în administrare următoarele opuri: 1, «Poesii germane» traduse de C. Morariu 1 fl. esempl. 2, «Omilii ale sfântului Ioan Gură-de-aur la epistolele sf. apostol Paul cātră Tit și Filemon», 60 cr. esempl. 3, «O rugăciune» de Carmen Sylva, 45 cr. esempl. 4, «Istoricul școlei reale gr. or. din Cernăuți» 30 cr. esempl. 5, «19 Omilii ale sf. Ioan Gură-de-aur la epistolele sf. apostol Paul cātră romani», 1 fl. esempl. 6, «Herman și Dorothea» trad. 50 cr. esempl. Tōte aceste elaborate ale dlui C. Morariu se vënd în favōrea fondului pentru înființarea unei școle de fetițe în Bucovina. Dpitorii de a cumpără din ele sînt rugați a se adresă cātră societatea academică «Junimea» în Cernăuți, trimițend pe lângă prețul de sus 5 cr. ca spese poștale.

Cărți școlare. *DL Dem. G. Teodorescu* a publicat la București «Istoria literaturii latine» pentru clasele VI—VII liceale și bacalaureat. — *DL Ioan I. Romanescu*, profesor de limba română în șursul superior al liceului din Ploești, a publicat «Ortografia limbei române» și «Gramatica limbei române.»

Iconele reginei României. Se scrise din Pallanza, că regina României lucrează acolo la evangheliile bisericești Curtea-de-Argeș, cari nu sunt încă deplin sfârșite. Regina a terminat mai știle trecute o iconă a sf. Fecioare, pe care a donat-o bisericești din Pallanza și de care italienii sunt entuziasmați. Sunt șapte știle, de când iconă e în biserică și lumea nici astăzi nu a încetat să vorbească de ea.

Diar nou. «*Vlitorul*» a apărut la Botoșani și va eși odată pe săptămână.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Știri teatrale și musicale. *Dra Ana Ciupagea*, artistă la Teatrul Național din București, va prezintă direcțiunii teatrale o dramă în versuri; subiectul e scos din viața romană de pe timpul decemvirilor. — *Di Cristea Georgescu*, tinerul bariton român, care studiază la conservatorul din Milano, a cântat cu mare succes într'un concert de binefacere dat de lumea artistică de acolo. — *Di Th. Burada*, profesor la conservatorul din Iași, care nu de mult a concertat la Orade, Beiuș, s'a rentors din turneul seu artistic, încântat de căldura cu care a fost întâmpinat.

Concertul din Orăștie, dat la 13/25 octombrie, cu ocaziunea adunării generale a reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Deva, a reușit bine. Coral micșt a cântat întâiu «Deșteptă-te Române» compoziția dlui G. Musicescu, acompaniată pe pian de dșora Elena d'Orbonaș, care a acompaniat și celelalte compoziții ale dlui Musicescu, câte s'au cântat în acest concert. Dsa totodată a eșecutat și singură pe pian «Olténa» dlui Iacob Mureșianu. Dintre celelalte piese au fost mult aplaudate: Nevésta care iubéșce, Răsai lună și Iléna, tóte de Musicescu, asemenea și cvartetul dlui I. Vorobchievici. Arangiătorul a fost dl învățător Ioan Branga.

Serată literară în Abrud. Casina romană din Abrud arangéază în localul ospétăriei «La Româncuța» în 7 noiembrie n. 1891, în favorul bibliotecii sale, o serată literară împreună cu dans. Programul seratei literare este: 1, «Peneș Curcanul», poesie de V. Alecsandri, declamată de dșora Eugenia Ciura. 2, a) «Serenadă» de E. C. Aslan; b) «Ghișor» de G. A. Dinicu, cântate de dna Elvira Pop. 3, «Despre traiul bun», disertație locală de dr. Silviu Fodor.

Producțiune declamatorică musicală în Sebeșul-mare. Despărțământul Cluș al reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Cluș-Turda va arangia la 3/15 noiembrie o producțiune declamatorică-musicală împreună cu joc, în favorul fondului și al bibliotecii, cu concursul binevoitor al dșorei Ana Condor, cu ocaziunea adunării sale generale, în sala școlii gr. or. române din Sebeșul-mare de lângă (stațiunea calei ferate K.-Sebes per B.-Huedin.) Vasile Teotelecan președinte, Ioan Moldovan notar. Programa: 1, Cuvânt de deschidere, rostít de preș. reun. Vasile Teotelecan. 2, «Diua a apus», cor. 3, «Murgu și fata lui», poesie de V. R. Buticescu, declamată de dșora Ana Condor. 4, «Soldatul român», cor. 5, Însemnătatea culturai femeii la noi la românii, disertațiune de Vasile Teotelecan. 6, «Buchetul», romanță pentru o voce cu acompaniament de flaută, cântată de dșora Ana Condor și Vasile Teotelecan. 7, «Herșcu boccegiul», cântecel comic într'un act de Vasile Alecsandri, declamat de V. German. 8, «In pădure», cor. În paușă se vor jucă jocurile naționale-istorice, Călușerul și Bătuta.

Albumul Strauss. În editura Ernest Elimburg din Lipsca au apărut următoarele compozițiuni, care se vënd foarte eștin: 50 diferite piese de dans, cant

și altele; albumul de opere cu 60 potpourii; albumul de salon, musica clasică; albumul violiniștilor 100 piese alese și alte multe telurite arangiamente în știl foarte ușor și cu ordinea de numerație a degetelor. Fiecare album nu costă decât 2 lei.

Piesă musicală nouă. *Dna Esmeralda Gardéev* a publicat la București o elegie intitulată «Plângere asupra eternei despărțiri a marelui patriot Ioan C. Brătianu.»

Revistă teatrală și musicală străină. *Noua operă a lui Mascagni*, «Amico Fritz» la Roma n'a făcut așa mare efect, după cum s'ar fi putut așteptá dela autorul care a scris «Cavalleria rusticana», cu tóte aceste compozitorul a fost chemat de șese ori înainte rampei. Instrumentațiunea e mai ingrită și mai fină, dar cu efect mai mic decât în prima sa compoziție. — *Iosif Helmesberger*, directorul conservatorului din Viena, în săptămána trecută a serbat aniversarea a 40-a de când stă în fruntea acelu institut; din incidentul acesta, conservatorul a arangiat o serbare jubilară. — *Teatrele italiene* își compun repertoriul, ca tóte teatrale din lume, mai cu sémă din piese franceze. Spre a da o incuragiare autorilor italieni, ministerul de culte a publicat un concurs de 10,000 lire pentru cea mai bună piesă originală; s'au prezentat opt piese, dar nici una nu s'a găsit vrednică de premiat; acuma s'a anunțat un premiu cu 50,000 lire.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Știri bisericești și școlare. *Di B. P. Hașdeu* a început vineri la ora 5 d. m. în sala facultății de litere din București cursul seu de filologie comparativă, tractând și în acest an despre literatura și etica popoului român. — *Di P. S. Aurelian*, profesor de economia politică și rurală la școla centrală de agricultură dela Herestréu, este confirmat definitiv ca profesor la acea catedră. — *Di doctor Babeș* va da și în anul acesta premii studenților cari se vor distinge la concursul pe care-l va propune dsa și care constă în facerea unei operațiuni la un cadavru. Vor fi trei premii: unul de 100, altul de 50 și al treilea de 30 lei. — *Esactoratul diecesan complet* al diecesei gr. cat. de Oradea-mare se va întruni în săptămána viitoare. — *Di vicar Basiliu Rațiu* în Făgăraș a inaugurat la 25 octombrie frumoșsa școlă românescă gr. c. de acolo, care s'a făcut la stăruința dsale, contribuind énsuș 600 fl. — *Di Virgil Onișiu*, profesor la gimnasiul românesc din Brașov, în săptămána trecută a făcut la Budapeșta censura de profesor.

Fundațiunea Gozsdu. Din raportul comitetului administrativ al fundațiunii Gozsdu, prezentat congresului național-bisericesc din Sibiiu, scótem următoarele date: starea dela început a fundațiunii, în anul 1870, a fost 93,427 fl. 79 cr., iar la finea anului 1890 s'a urcat la 1.288,408 fl. 92 cr., deci în restimp de douézeci de ani fondul a crescut cu 1.194,981 fl. 13 cr., fără care fundațiunea mai are pretensiuni improcesuate în suma de 32,635 fl. În anul 1890/91 s'au împărțit ca stipendii suma de 15,071 fl. 61 cr.

La Năséud societatea de lectură a junimii studióse dela gimnasiul superior, începédu-și activitatea pentru anul școlastic 1891/92, s'a constituit sub conducerea dlui profesor Gregoriu Pletos în modul următor: Președinte: Alexiu David, școl. în cl. VIII; vicepreședinte: Victor Onișor, școl. în cl. VII; notar: Tit Malaiu, școl. în cl. VIII; redactor: Leo Parasca, școl. în cl. VIII; bibliotecar: Sever Groze, școl. în cl. VIII; vicebibliotecar: Vasile Borgovan, școl. în cl.

VII; cassar : Ieronim Groze, școl. in cl. VII, și controlor : Vasile Pașcu, școl. in cl. VII.

✦ **Capela română din Paris** se va sfinți cu mare pompă la St. Nicolae, adecă la 6/18 decembrie. Pentru ceremonia sfințirii se va duce ănsuș mitropolitul primat din București, care va fi însoțit de episcopul din Huși și de un arhieru. Cântările corale vor fi cântate de corul mitropoliei din Iași, sub conducerea dlui Musicescu, care va merge anume pentru ocasiunea acăsta la Paris. E vorba, ca acest cor să dea acolo și un concert, prezentând lunei franceze cântecele noastre populare. Aplaudăm din totă inima acăsta intențiune, dorind totodată succes complet.

✦ **Adunare învățătorăscă.** *Învățătorii gr. or. din protopopiatul Aradului* vor ține a doua conferență a lor in comuna Micalaca la 11 novembre n. sub presiul dlui Ioan Efticiu. Cu asta ocașiune învățătorii de acolo Savu Mihuța și Savu Bugariu vor ține prelegeri cu școlarii; dl Teodor Ceonța va ține o prelegere practică despre măsurile metrice, inv. Nic. Stefu va ceti o disertație despre mătăsărit; apoi se va discuta tema ficsată in conferența trecută și anume «Esercițiile intuitive, cetitul și scrisul. in școla poporală.»

✦ **Primate și arhierpscoop.** Conform informațiunii noastre din nr. trecut, abatele Claudius Vaszary a fost numit primat al Ungariei, cu sediul in Strigoniu, dar pe timpul aflării Maj. Sale in Budapesta și pe timpul intrunirii parlamentului primatele va avé să petrecă la Budapesta. Arhierpscoop la Calocia s'a numit episcopul Császka.

CE E NOU?

Hymen. *Dl dr. G. Roșca*, medic in Sara-vale' in luna trecută s'a cununat cu dșora Maria Stoicovici, fiica dlui G. Stoicovici, avocat in Peșca. — *Dl dr. Lazar Simon*, avocat in Ciacova, s'a logodit cu dșora Persida Părvu in Caransebes. — *Dl Simeon Pasca*, notar cercual, magistru poștal și proprietar in Salciva-de-jos, s'a căsătorit cu dșora Natalia Piso in Sibiiu la 1 novembre. — *Dl Mihai Părvu*, profesor, la 2 novembre s'a cununat cu dșora Amalia Andron-Galbinescu, fiica dlui Simeon Andron-Galbinescu, preot gr. or. in Sara-vale. — *Dl Vasile Dobrescu*, învățător din Rod, ș-a incredințat de soție pe dșora Ana Comșa din Selăște. — *Dl Mihail Pop*, învățător, la 8 novembre se va cunună cu dșora E. Iuga in Capolnoc-Mănăștur. — *Dl Simeon Pop* și dșora Otilia Manu se vor cunună la 15 novembre la Bardoș.

Sciri personale. *Regele României* și moștenitorul tronului, prințul Ferdinand, au sosit la Sinaia in sămbăta trecută dimineața la 9 ore, fiind intimpinați la Predeal de dnii miniștri. — *Episcopul Melchisedec*, fiind bolnav de mai multă vreme, a consultat mai mulți medici din București; starea sănătății sale in spiră ingrigiri.

Asociațiunea transilvană. *Despărțământul Sibiiu* a ținut adunarea sa generală in comuna Slimnic la 1 novembre. Cu asta ocașiune s'au cetit și doue disertațiuni, una de dl Nicolae Ivan și alta de dl dr. Petru Span. Inainte de adunare protopresbiterul din Sibiiu a sfințit biserica nouă gr. or. Primirea a fost căldurosă, dar spor material nu prea mare s'a făcut.

Regina României la Pallanza se vindecă repede. Este ceva de necrețut, cum intr'un timp relativ scurt, s'a făcut o indreptare atât de simțitoare. Regina umblă in parc fără să fie susținută de nimeni și bôla cumplită de acum câteva săptămâni a lăsat urme foarte puține. Indată-ce s'a știut in Pallanza și in orașele de prin pregiur, că regina română e in stare să primescă, totă nobleța italiană se grămădi a vedé pe

Maj. Sa. In săptămâna trecută a sosit in Pallanza principele de Genua, care a adus reginei un splendid coș cu flori și pôme. Regina primește atâtea flori dela locuitorii de acolo, încât se ăice că odaia sa e plină. Săptămâna viitoare regina va părăsi Pallanza, spre a se duce la Sorrente.

Dnii Mocsonyi și Babeș. *Diarul «Kreuzzeitung»* din Berlin a publicat nu de mult un articol, prin care susținea, că dnii Alesandru Mocsonyi și V. Babeș, ca conducători ai partidului național român, ar fi incheiat un pact cu stânga extremă, ca la viitoarelegeri românii să voteze pentru candidații aceluipartid. La acest articol dnii Al. Mocsonyi și V. Babeș au publicat un respuns, prin care declară că dnialor nu știu nimica de acel pretins pact. — *Diarul «Magyar Hirlap»* din Budapesta a publicat de curând doi articoli, afirmativ de un român, in care se ăicea, că le viitoarelegeri românii n'au să mai fie passivi, căci conducătorii lor s'au înțeles cu guvernul, care va denumi doi comiți supremi, intre cari ar fi și dl Eugeniu Mocsonyi. Acum dl Alesandru Moconyi, din cauza că intre acei conducători români e numit și dsa dimpreună cu frate-seu, declară in numitul diar, că dsa a fost și este pentru pasivitate, că nu știe nimica de acele pactări și că fratele dsale nici n'ar primi postul de comite suprem.

Reuniunea femellor române gr. o. din Blaș a ținut adunarea sa generală in 25 octombrie in sala de desemn a gimnasiului de acolo, sub presiul dnei Rosalia Muntean, luând parte un public nu tocmai mare. Adunarea a votat mulțămită Esc. Sale părintelul mitropolit dr. Ioan Vancea pentru inființarea internatului de fete; totodată intrăga adunare s'a dus in corpore la mitrolitul, spre a-i împărtăși acăsta hotărâre. Reuniunea s'a angajat să ingrigescă de mobiliarea internatului. Comitetul reuniunii s'a întregit prin alegerea dnei Iuliana Vancea. Săra la 8 ore s'a tras losurile loteriei arangiate de reuniune.

Reuniunea femellor române din Sătmar. Se știe, că femeile române din părțile sătmărene inființară încă la 1885 o reuniune și inaintară statutele la ministerul de interne spre a le întări; ministerul inse, in 1886, a refusat aprobarea, pentru cuvântul că in Careii-mari este o reuniune femeiească maghiară, deci femeile n'au decăt să intre in aceea. Indignate de acest refus, femeile române sătmărene redactară alte statute și le trimiseră și aceste ministrului să le 'ntărescă, ministrul inse ținū și acuma la motivele inaintașului seu și nu 'ntări statutele. Interimala presidentă a reuniunii femellor române din Sătmar, dna Leona Medan n. Pop, aduce acăsta la cunoșcința publicului românesc prin o scrisóre și combate cu demnitate acest nou act al șovinismului, față de care dispar tôte frasele de frățietate.

Reuniunea femellor române din Brasov va ține joi la 7/19 novembre adunare generală sub presiul dnei Agnes Dușoi, secretar dl Lazar Nastasi, la 3 ore după miédăđi, in sala cea mare din edificiul școlelor din Gröveri.

Asociațiunea națională din Arad pentru conservarea și cultura poporului român s'a convocat la adunare generală pe 6 novembre n. in sala seminariului diecesan, de cătră directorul secundar dl Moise Bocșan și notarul direcțiunii dl dr. Traian Puticiu. Despre rezultat vom raportă in nr. viitor.

Dela dietă. In ședința din sămbăta trecută a casei deputaților, ministrul de comerț Baross a prezentat un proiect de lege pentru ținerea unei esposiții naționale regnicolare generale in Budapesta la 1895. Esposiția se va arangia de cătră ministrul de comerț, cu concursul ministrilor respectivi. Pentru acoperirea speselor, ministrul de comerț, in con-

telegere cu ministrul de finanțe, va face dietei o reprezentatie. Până la incheierea espositiei nu e permis peste tot a se arangia in nici o parte a țerii o espositie industrială regnicolară; iar o espositie industrială regională séu parțială numai cu permisiunea ministrului de comerț ori a celui de finanțe se va pute face. In ședința dela 3 novembre n. ministrul de honveđi a prezentat proiectul de lege pentru contingentul recruților. Contingentul pentru anul următor 1892 e stabilit conform legii militare cu 42.711 pentru armata comună și 12.500 pentru honveđi.

Șolri militare. La 1 novembre au fost inaintați și următorii dni: colonel locotenent-colonelul L. Cenna in arma artileriei; maior căpitanul Isidor cav. de Păunel in statul major general. Căpitani de cl. I. sânt numiți căpitanii de cl. II. Al. Bussu, A. Panian, Ilie Nedelcu, Nic. Beju, I. Sagaician și I. Duzugan in arma infanteriei, I. Steciuc in arma artileriei și N. Adam in statul armatei. Căpitani de cl. II sânt numiți locotenenții M. Brăteanu, Al. Negrea alias Gușeală și P. Funduc in arma infanteriei. Locotenent este numit sublocotenentul Aurel Petrovici din arma infanteriei. Transferați au fost: maiorul Stanislau Magaras dela reg. de inf. nr. 51 la regimentul 63 și maiorul-auditor Ioan Mihalțian dela tribunalul militar din Timișoara la cel din Pojon. — La honveđi au fost numiți: căpitan clasa II locotenentul George Triff și locotenent sublocotenentul Nicolae Popovici.

Emigrarea evreilor. Emigrarea evreilor isgoniți din Rusia continuând mereu, diarul parisian «Le Temps» primește următoarele informațiuni in această privință din Viena: «De mai multe ȳile, grupuri numeroase de emigranți evrei vin aici din Rusia, via Budapesta, pe Dunăre. Acești nenorociți, espulsați din guvernamentele Odesa și Kiev, sânt in cea mai completă miserie. Parte din ei găsesc adăpost momentan la coreligionari de-ai lor; cei mai mulți inse rătăcesc pe strade, internându-se in închisorea cartierului Leopoldstadt, unde sânt de altmintrelea bine tratați. Secțiunea vieneză a alianței israelite le dă, după cât e posibil, mijlocele necesarii, spre a-și continua drumul până la un port de mare, de unde se imbarcă treptat pentru America de Sud.

Șolri sourte. *Repausul de duminică* se va introduce și 'n România; proiectul de lege pentru acest repaus se va prezentă corpurilor legiuitoare indata după deschiderea lor. — *La Portile-de-fer* escurgiuinea de studiu a inginerilor și elevilor români ai școlei politehnice din București, a fost intimpinată cu neobiciñuită căldură de administrația unгурescă; li s'a pus la dispoziție corabia ministrului unğuresc de comerț sub flamură romănescă, li s'a făcut un arc de triumf cu inscripțiunea română «Bine ați venit!» și la banchet comitele suprem a ȳis un toast in limba română.

Neorológe. *Georgiu Ardelean*, protopop al districtului Codru, asesor consistorial și preot in Homoródele romănești, unul din fruntașii români din părțile sătmărene, a incetat din viață la 27 oct., in etate de 67 ani, lăsând in doliu intre alții și pe dl Coriolan Ardelean, profesor la gimnasiul din Beinș, care i-a fost fiu. — *Simeon Pop Moldovan* protopresbiter gr. or. emeritat al tractului Turzii, membru in direcțiunea inst. de credit și econ. «Arieșana», a reposat in 1 novembre in etate de 66 ani, servind la altarul Domnului 37 de ani, ca preot. — *Alexandra Desco n. Georgevici*, notăresă văduvă, a incetat din viață la Timișoara-fabrică in 1 novembre, in etate de 65 ani, lăsând in doliu mulți consăngeni. — *Elena Popovici n. Maximovici*, soția dlui Eusebiu Popovici, profesor suplent la gimnasiul din Sucéva, a incetat din viață la 28 octombrie, in etate de 22 ani. — *Leontina Go-*

ian n. Kalmucki, a murit la Cernăuți in 31 oct. in etate de 47 ani.

OGLINDA LUMEI.

Cronioă mioă. *Călătoria regelui Romăntei in Germania* este viu comentată de tóte ȳiarele mari; o depeșă din București anunță, că scopul călătoriei a fost să se asigureze neutralitatea Romăntei; in acelaș scop va fi in curënd o intrevedere intre țar și regele Romăntei la Livadia. — *Congresul de pace*, intrunit in anul acesta la Roma, s'a deschis ȳilele trecutesub presidiul dlui Bianchieri, presidentul camerei italiene. Apoi au vorbit reprezentanții diferitelor state. In numele Romăntei a luat cuvântul dl V. A. Urechia. — *La Rio-de-Janeiro* s'au ivit tulburări mari, congresul a fost spart și pus pe fugă de miliție; starea de asediu s'a proclamat și dictatura s'a stabilit din nou. — *In Belgrad* e crisă ministerială, mai mulți miniștri ș-au dat dimisiunea; ba se asigură că și ministrul president Pașici încă va dimisionă; din cauza acesta intrunirea scupcinei s'a amănat până la 28 decembrie. — *Familia imperială rusă* dimpreună cu familia regală daneză și cu alți prinți au sosit la Livadia.

Outremur de pământ in Japonia. Din Londra i se telegrafiază ȳiarului «Neue Freie Presse»: In provincia Nagoya in Japonia, a fost acum de curënd un gróznic cutremur. 18,000 de case au fost dărfimate și 2000 de persoane ucise. In orașul Grifis s'au dărfimat 5000 de case și cinci mii de ómeni au perit. Asemenea orașele Ogaki, Cano și Kasamatzu au fost ruinate in urma acestei catastrofe.

Espositie in Bulgaria. Din Sofia se scrie: Guvernul bulgar, după cum am mai vorbit, își dă tótă silința pentru ca să facă espositiile agricole și industriale, din anii 1892 și 1893, cât se póte de impoșante și oferă cele mai mari avantagii străinilor cari vor voi să espună fabricatele séu produsele lor. Prima espositie va fi inaugurată in Filipopole la 6 septembrie 1892 și va ținé până la 31 octombrie stil nou. A doua espositie va avé loc la Rusciuc și va durá dela 2 august 1893 până la 30 septembrie. Pentru obiectele espuse nu se plăteșce nici o chirie; ele sânt scutite de vamă și nu plătesc nici o tacsă de transport pe căile ferate in Bulgaria.

Pâne din peșce. De multă vreme locuitorii din părțile europene ale Rusiei, bântuite de fómete, nu se hrănesc decât cu peșce care se găseșce din belșug prin riuri și fluvii. ȳeranii care nu pornesc in pribegie, n'au altă ocupație decât să stea tótă ȳiua pe malurile gârelor cu unȳita in mână. Cum scot peșcii, îi aruncă pe foc și-i inghit fără să aștepte să se cócă bine. A se hrăni inse cineva numai cu peșce gol e desgustător. Poți să mori de fóme cu peșcele lângă tine. S'a găsit sotnicul de cazaci Iemuranoff dela Uralsc care a inventat un procedeu de hrană cu peșce. Crapă, știuci, țipari și moruni îi spin-tecă, îi sară, îi pune la sóre de îi usucă bine. Apoi le scóte ósele și carnea devenită tare ca piétra, o piséză și scóte un fel de făină, in care pune órecare mirodenii și face din ea pâne. Se asigură, că locuitorii desgustați de peșce, mănăncă cu poftă pânea asta.

Hai, să ne divorțăm! Cât de lesne e să te in-sori in America e lucru șciut. Un sfert de cias e deajuns pentru implinirea tuturor formalităților. Dela sine se înțelege că și divorțul se acordă cu aceeaș inles-nire și, ca dovadă cităm următorul fapt autentic petrecut la Cincinnati. Femeea hotelierului Lorenz, o mamă a cinci copii, veni dăunăđi la bărbatul ei și-i ȳise că vrea să-și ia rēmas bun dela dēnsul, de óre-

ce se duce să se mărite. Dl Lorenz creșu că femeia sa glumește. — Cum se pôte, dragă, șise el, nu ești măritată cu mine? — Nici decum, replică femeia. De doi ani suntem deja divorțați. Și cu aceste vorbe, ea intinse actul de divorț pe care-l căpătase acum doi ani... fără șcirea bărbatului ei. Femeia așteptase cu actul de divorț în buzunar până i se prezentă un alt bărbat mai pe placul ei. Dl Lorenz recunoscu că ori-ce opunere ar fi de prisos, de ôrece actul eră prevăduț cu tôte formele legale. El lăsă pe soția sa să plece și-i mai dădu câteva sute de dolari cheltueli de drum.

Regele poeziilor. Se non è vero... Un concurs ciudat a fost ținut, dăunăđi, la Boston. Premiul eră destinat celui mai pocit om din America. Se prezentară mai mulți concurenți, dar nici-unul din ei nu putea să se compare cu negrul din Apollo, care eră șchiop, cocoșat, surdo-mut, orb, ciung de mâna dreaptă, și ciupit de vërsat. Premiul, o oglindă prețioasă, i-a fost acordat în unanimitate. Când fu dus la președintele comisiunii de esperți, un câne sări asupra negrului și îi mușcă nasul. Atâta îi lipsiă bietului Apollo!

Crima de a face versuri. În Afganistan critica pare a fi un monopol al statului. Emirul din Cabul judecă dăunăđi pe un funcționar necredincios, anume Mirza Ahmed Jan, culpabil de a fi delapidat bani publici. În cursul procesului, se constată că funcționarul pe lângă delictul ce i se impută, mai avea și păcatul de a fi poet. Emirul ceru să i se aducă câteva poesii din ale acusatului și nu le găsi tocmai pe plac. Cele mai multe versuri erau plagiate din operele marilor poeți Saadi și Hafiz. — Iți iert crima ce ai comis furând din banii statului, de ôre-ce n'am probe indestultore. Nu-ți pot iertă inse furtul literar de care vëd că ești culpabil. Ai furat din operele unor poeți sfinți, cum sânt Saadi și Hafiz și crima acêsta merită o pedepsă esemplară. Emirul ordonă călăului să găurască limba nenorocitului poet cu ace gróse. După sângerósa operație, limba victimei eră ciuruită ca o sită.

Șolri străine. *Frumósa domnișórá Maria Garassino*, laureată a facultății de litere dela universitatea din Turin, a eșit cea dintâi la catedra de istorie antică și de geografie la șcôla tehnică din Alba. Imediat a fost numită titulară. Dra Garassino, de 21 de ani numai, e prima profesórá la un institut masculin tehnic, în tótă Italia. — Și sërbiu ingrigesc de conaționali lor din Macedonia; în seminarul reuniunii «Sveti Sva» din Belgrad s'au primit doueđeci de elevi noi pentru propagația sërbiu din Macedonia. — *Celebrul caricaturist Colignon*, (Coll-Toc), a murit, într'o miserie așá de mare, încât prietenul seu Veyrat, arhivarul belezor-arte din Paris, a fost nevoit să-l inmormenteze.

M O D A.

Pentru érnă o să avem multe minuni.

Vesta remâne favorita momentului; de altminte ea e susceptibilă de bune combinațiuni cu partea din față complect deschisă; putându-se închide după plac. Le împodobește cu un capușon lung de mătase, putându-se purtá fôrte ușor, și care permite de a remâne multă vreme în grădini, fără frică de frigul serei.

Mantilele se prepară din stoffe de o bogăție mare de lues, catifele ciselate, satinuri broșate, pluș fasonul remâne totđ'auna simplu și sobru de draperii;

garniturile de mătase cu mǎrgăritare multicolore, bande de pene, ciucuri mari de dantele încá sânt elegante.

La începutul sezonului pǎlǎrfile se fac mai mult mici. Se face din materiă cenușie, maron, marin și negru. Forma Henri IV, care ar fi cea mai preferată, se împodobește cu pene de tot felul de culori pe catifea, ceea ce face o frumóșá opoziție de culori. În general multe pene servesc ca ornament atât la pǎlǎrii cât și la toalete.

PENTRU DÓMNE TINERE.

Oțetul de vin se limpedește ca și vinul. Dêcă voim să fim siguri de limpedere, punem de hectolitr 10—15 gr. tanină și pentru ca oțetul tras să remănă limpede, se umple în butóie puțin fosforate și se astupă vrama.

Inghețata bună se face, amestecându-se un litru de apă cu un chilogram de zahăr și cu un chilogram ș-un sfert de sirop estras din fructele favorite,

O bënturá fôrte sântóșá se pôte compune ieftin în felul următor, după rețeta unui doctor celebru german: Luați apă filtrată, în care să turnați 50 grame (într'un litru) de bicarbonat de sodă, tot atâtea grame de zahăr, 15 gr. de acid tartaric și trei linguriți de cafea. Pe lângă că e fôrte gustóșá acêsta bënturá, ea înlocuește perfect bënturile alcoolice.

SFATURI HIGIENICE.

Pentru bólele de stomac. Regimul laptelui se recomandă pentru bólele de stomac și pentru cele de piept. Trebuie să se bea, pe đi, 3—4 litre de lapte fierț și apoi lăsat să se rëcorêscă. Patru litre e bine să se consume, la interval de o oră, în cantitate de câte un sfert de litru.

Oa să slăbescă ómenii grași, să nu întrebuinteze cumva mijlóce medicinale, căci cele igienice sânt mai bune. Vêra și primăvêra să mânânce legume în puțină cantitate; să bea apă puțină de tot la mésză și să dórma numai 5—6 ciasuri pe nópte. De asemene, e bine să evite beuturile alcoolice.

Poșta redacțiunei.



Neuitatei mele cumnate, Respectăm mult duióșia sentimentelor și consimțim, dar versul nu atinge nivelul cerut.

Bozias, În nr. viitor.

Dlui P. D. în B. Regretăm greșéla de tipar; dar cu tôte grigía, este aprópe inevitabil. Asta cât mai curënd.

Călindarul sêptemânei.

Điua sêpt.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sórele
Dumin. 22 după	Rus. c. Ev. 6 delá	Luca c. 16, gl. 2, a inv. 9	res. ap.
Duminecă 27	Mart. Nestor	8	Claudius 6 56 4 31
Luni 28	Mart. Terentie	9	Theodor 6 57 4 29
Marți 29	Mart. Anastasia	10	Landorf 6 59 4 28
Mercuri 30	Par. Zenovie	11	Martin 7 1 4 27
Joi 31	Apost. Stachie	12	Ionas 7 2 4 26
Vineri 1	SȘ. Cosma și Damian	13	Stanislau 7 4 4 25
Sâmbătă 2	Mart. Acindin	14	Levin 7 5 4 24

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Iosif Lang în Oradea-mare.